

S A D R Ž A J

1. UVODNA RIJEČ: Zašto većina banjalučkih potomaka Čeha ne zna češki jezik
2. ŠTA SU URADILI, ŠTA RADE I ŠTA PLANIRAJU DA RADE BANJALUČKI KRAJANI
 - Godišnji skup
 - Jaroslav Plecity nije zaboravljen
 - Prva sjednica Odbora Sekcije i redovno druženje
 - U posjeti Maćinu brdu
 - Ambasador Češke Republike u Banjaluci
 - Dobruška
 - Počeo kurs češkog jezika
 - Sastanak Koordinacionog odbora nacionalnih manjina
 - Prijem u Skupštini grada
 - Čestitamo im
3. A život teče, teče ne dajmo da se značajno iz prošlosti zaboravi
 - Porodica Petrović
4. "INFORMATOR" VAS INFORMIŠE

PRILOG "INFORMATORA"

- Pravilnik o radu Sekcije "Česka beseda" Banjaluka
- Operativni plan rada za 2002. godinu

Tiraž - 100 primjeraka – besplatni su

"INFORMATOR BANJALUČKIH KRAJANA" izdaje:

"Česka beseda" – Udruženje Čeha RS, Sekcija Banjaluka

Adresa: Banjaluka, Srpska 2/II (u "Vicomu")

Bosna i Hercegovina – Entitet Republika Srpska

telefoni: ..387(0) 51/217 – 483 i 212 – 095

tel/fax : ..387(0) 51/212 – 295

Za hitne poruke za područje RS 065/ 913-633

E-mail adresa : cbbl@inecco.net / Web adresa : www.inecco.net/~cbbl

Odgovorni urednik: prof. Vladimir Bláha, Uređivački odbor: Branka Rašetová (tehnički urednik), Ivana Rašetova (priprema za internet), Borislav Tadić (radio emisije i internet), Elvir Padalović (češki jezik) Dopisnici: Jelena Rašetová (Česka Republika), Sanela Prochazková (Švicarska) i Boris Bláha (Kanada)

UVODNA RIJEČ

ZAŠTO VEĆINA BANJALUČKIH POTOMATAKA ČEHA NE ZNA ČEŠKI JEZIK

Predstavljajući se da smo potomci Čeha često se nelagodno, pa čak i smiješno osjećamo kad moramo priznati da ne znamo češki jezik ili ga vrlo slabo znamo. Simpatično je bilo (ali i žalosno) kad nas je posjetio ministar odbrane Češke Republike i konstatovao da smo mi Česi koji ne znamo češki jezik, ali da mu je drago da se i pored toga izjašnjavamo kao Česi ili potomci Čeha.

Pokušaću da nađem nekakav razlog i opravdanje za to.

Grk Marios Nikolinakos je proučavao život nacionalnih manjina i došao do zaključka da je sačuvan jezik samo kod prve generacije, nakon doseljenja u drugu jezičku sredinu. Kod druge generacije se donekle sačuva jezik manjine samo ako je majka te nacionalnosti, a već od treće generacije jezik se potpuno gubi i poprima domicilni jezik sredine u koju su se naselili pripadnici nekog naroda.

Kakvi su razlozi za to ?

Od doseljavanja pripadnika raznih naroda na ove prostore proteklo je oko 120 godina. Promijenjeno je šest raznih vlasti a niti jedna nije omogućila niti dozvolila da djeca pohađajući nastavu imaju mogućnost da bar kroz dopunsku nastavu uče svoj maternji jezik. Učenje jezika nacionalne manjine stalno je bila jedino briga nacionalne manjine (pa čak i uz smetnje) da organizuje samostalno i vlastitim sredstvima. To nije bilo dovoljno da se sačuva jezik, a nobelovac Ivo Andrić je rekao "Jezik je živa snaga sa kojom je vezana ne samo kultura nego i samo postojanje jednog naroda". Nestajanjem maternjeg jezika nestao je i osjećaj pripadnosti svom matičnom narodu. Ako ovome dodamo i svakodnevnu komunikaciju kroz igru, druženje i druge kontakte na jeziku domicilnog stanovništva onda je jasno zašto je nestao češki jezik.

Ali nisu uvijek bile krive samo vlasti. Krivicu možemo pripisati i nama samima. Zašto se nije bilo upornije u traženju da se za potomke Čeha organizuje u školama, gdje su bili brojniji, dopunska nastava na češkom jeziku. Zašto vrhunski stručnjaci, kakvi su bili mnogi Česi nisu tražili da uđu u organe vlasti gdje se o gore pomenutom problemu raspravlja i omogućava obrazovanje na jeziku manjine. Zar je jedino rješenje bilo da se opet krene u seobu te da od deset hiljada Čeha na ovim prostorima ostane zaista manjina, koja postepeno nestaje utapajući se u mješovite brakove i čekajući svoj životni kraj.

Šta da kažemo za brojne članove današnje "Česke besede" koje ne interesuje da nauče bar malo češkog jezika, što bi im omogućilo da koriste knjige i časopise iz naše biblioteke, da gledaju filmove sa video kasetama iz naše videoteke, da slušaju češku muziku sa brojnih audiokaseta navikavajući uho na zvuke češke muzike. Nikad se ne zna možda će im češki jezik jednom zatrebati. To je danas najveći problem što smo potomci naroda koji je u srcu Evrope sačuvao svoj jezik i pored velikog uticaja germanizma. Želimo ovdje da ga učimo, čuvamo i sačuvamo.

prof. Vladimír Bláha

ŠTA SU URADILI, ŠTA RADE I ŠTA PLANIRAJU DA RADE BANJALUČKI KRAJANI

GODIŠNJI SKUP SEKCIJE "ČESKE BESEDE" BANJALUKA

slijeva na desno Jaroslav Kohout, Danica Rašeta, Vladimir Bláha i Mišo Šlechta

Predsjedništvo "Česke besede" Udruženje Čeha Republike Srpske obavezalo je sve četiri sekcije da održe svoje godišnje sjednice tokom decembra 2001. godine.

Banjalučka sekcija je to obavila 16. decembra.

Na Skupu sekcije koji je održan u Vijećnici Banskog dvora razmatran je i usvojen izvještaj o radu Sekcije u proteklom dvogodišnjem mandatu, a zatim je usvojen Program rada Sekcije za naredni izborni mandat – 2002. i 2003. godinu.

Izvještaj o radu i Program rada objavljeni su u našem "Informatoru" broj 12 koji su dobili naši članovi uz poziv za skup.

Budući da je to bila izborna sjednica izvršen je izbor članova Odbora, Sekretarijata, delegata u Predsjedništvo, Nadzorni odbor, te delegata u Koordinacioni odbor nacionalnih manjina.

Sastav novoizabranog odbora Sekcije Banjaluka je sljedeći:

1.	Vladimir Bláha, profesor	predsjednik
2.	Stanislav Mann, dipl.ing.	podpredsjednik
3.	Mařenka Andulajević	sekretar
4.	Željko Vaško, mr.	član
5.	Jaroslav Kohout, primarius dr.	član
6.	Mišo Šlechta, dipl.ing.	član
7.	Biljana Procházka	član
8.	Zlatko Procházka	član
9.	Jadranka Latinović	član
10.	Danica Rašeta	član
11.	Rudi Jaroš	član
12.	Anđelka Pantić, profesor	član
13.	Borislav Tadić	član

U Sekretarijat Odbora su imenovani:

1. Vladimir Bláha, profesor
2. Stanislav Mann, dipl.ing.
3. Mařenka Andulajević
4. Jadranka Latinović
5. Danica Rašeta

U nadzorni odbor birani su:

1. Bogomir Mareš
2. Ana Knežević
3. Mirjana Jovanović

Za delegate u zajedničko predsjedništvo "Česke besede" se biraju:

1. Vladimir Bláha, profesor
2. Mařenka Andulajević

Zamjene su:

1. Željko Vaško, mr.
2. Mařenka Andulajević

U koordinacioni Odbor nacionalnih manjina izabran je:

1. Vladimir Bláha, profesor
2. Željko Vaško, mr. (zamjenik)

Na sjednici su usvojene izmjene i dopune Pravilnika o radu Sekcije čiji pročišćeni tekst objavljujemo u prilogu ovog broja "Informatora".

Slijeva na desno u prvom redu su: Rudi Jaroš, Stanislav Mann, Jadranka Latinović, Tomislav Bláha i Mařenka Andulajević. U drugom redu: Danica Rašeta, Vlado Procházka i Biljana Procházka.

JAROSLAV PLECITY NIJE ZABORAVLJEN

Žalosno je da se u ovim krajevima više pamti ono što je loše nego ono što je lijepo. Stvaraoci baš nemaju mnogo izgleda da se njihova djela i uspomene na njih čuvaju za pokolenja koja dolaze.

Jedan od stvaralaca koji je stigao iz Češke i nakon više gradova završio svoj radni i životni vijek u Banjaluci bio je Jaroslav Plecity. Najviše je dao muzičkom životu Narodnog pozorišta Banjaluke. Žalosno je da su pozorište i grad Banjaluka zaboravili da je prošle godine bilo 100 godina od njegova rođenja, 70 godina od dolaska u Banjaluku i 40 godina od njegove smrti. To su bile zaokružene godine da se prisjetimo njegovog života, rada i djela.

Srećom da ovdje postoji "Česka beseda" koja nastoji da čuva uspomene na kulturne poslanike porijeklom Čehe koji su stvarali u Banjaluci. Da ne bi prošle te godišnjice organizovali smo 16. decembra muzička sjećanja kojima smo dali naziv "Nježni zvuci sa obala Vltave i Vrbasa" i to u Vijećnici Banskog dvora. Muzički dio izveli su učenici Srednje muzičke škole "Vlado Milošević" iz Banjaluke pod vođstvom prof. Novy Dobroslava.

Evo malo biografije iz bogatog i sadržajnog života Jaroslava Plecitija :

Plecity Jaroslav – Jarko rođen je 1901. godine u Češkoj. U Pragu je na konzervatoriju stekao najviše muzičko obrazovanje. U Jugoslaviju dolazi 1922. godine, kada postaje član novoosnovane operete u Mariboru, zatim radi kao nastavnik klasične Gimnazije u Splitu i u Beogradskoj opereti, a 1931. godine dolazi u Banjaluku, koja je tada imala tek dvadesetak hiljada stanovnika i bila omanji grad.

Može se postaviti pitanje: šta je Jarka, vrsnog muzikologa, dirigenta, kompozitora i pedagoga moglo privući u Banjaluku? Mogao je svojim kvalitetom krenuti u svijet i postići mnogo. U Banjaluku ga je možda privukla uzrečica "Kroz Banjaluku ne pjevaj", koja je tada bila prepoznatljiva po sevdalinkama. To je bila ljubavna poezija, jer sama riječ "sevdah" znači ljubav. Te pjesme su postale spontano, kao narodne. Bio je oduševljen tim pjesmama i pozivao pojedine pjevače da mu ih pjevaju, a onda ih je on uglazbio. Tako su nastale poznate kompozicije "Od kako je Banjaluka postala" i "Iz stare Bosne" u kojima je znalački razradio folklorne elemente. Kompozicija sadrži pet pjesama – 3 sevdalinke i 2 narodne pjesme koje su tada pjevali gorštaci iz okoline Banjaluke. Prva kompozicija je bila "Oj Vrbasu" koja je bila tokom godina vrlo popularna i mnogi horovi su je rado pjevali. Druga je nosila naziv "Sve ptičice pripivaše", treća " 'valila se zelena jabuka", četvrta "Divojka je išla..." i peta "Oj 'vatajte se" sa motivima iz Manjače.

U banjalučkom pozorištu radi od 1931. do 1937. godine kao dirigent u orkestru operete. Radi kao horovođa u horovima "Nade" i "Pelagića" za koje je komponovao neke pjesme. Zbog izvođenja borbenih pjesama kao što su "Internacionala", "Zidari mi smo", "Radnički pozdrav" biva protjeran iz Banjaluke, te odlazi u Niško pozorište gdje radi dve godine, zatim u Podgoricu, gdje radi tri godine, kao nastavnik i direktor Muzičke škole. Talijanske vlaste ga hapse 1943. godine i njegove logoraške godine u Albaniji, Italiji i Njemačkoj biće okončane tek po završetku II svjetskog rata. U logorima komponuje i na svoj način pomaže drugovima da održe goli život u najtežim prilikama.

Nakon oslobođenja ponovo je u Banjaluci i nastavlja svoj uspješan rad u pozorištu i posebno u "Pelagiću" sa čijim horom od 100 članova uspješno nastupa na brojnim javnim manifestacijama, koncertima, festivalima i gostovanjima.

Godine 1946. počinje raditi kao nastavnik klavira u novootvorenoj Muzičkoj školi u Banjaluci. Svoj talenat, visoku stručnost i iskustvo nesebično je sugestijama i savjetima prenosio na mlade generacije umjetnika koji su radili na interpretaciji vokalne i instrumentalne muzike. Blage naravi, uvijek koncentrisan u radu, sa puno takta i strpljenja, bio je cjenjen i obljubljen kod svih članova horova i orkestra, te solista koji su pod njegovom dirigentskom palicom izvodili umjetnička djela.

Nažalost relativno rano, zbog narušenog zdravlja u logorima, prekinuo je svoj kreativan život. Izvjesne aktivnosti prepustio je Stjepanu Blaževiću i pomagao mu, u početku kao instruktor, te mu predao svoju umjetničku zaostavštinu.

Umro je 1961. godine u gradu kojega je najviše volio i kojem je mnogo dao muzičkim stvaralačkim radom. Sahranjen je na groblju "Sveti Marko".

Banjaluka nije zaboravila njega i njegov stvaralački doprinos muzičkom životu grada i dala je ime jednoj ulici, koja i danas nosi naziv "Ulica Jaroslava Plecitija".

Banjalučka sekcija "Česke besede" čuvaće i njegovati uspomene na njega i njegova djela.

Hvala mu za sve što je učinio za naš grad i afirmaciju češke muzičke kulture kombinovane sa domaćim folklorom.

PRVA SJEDNICA ODBORA SEKCIJE I DRUŽENJE

Koristeći termin redovnog druženja članova Sekcije u ponedjeljak 4. februara održana je Prva sjednica Odbora Sekcije.

Na sjednici je usvojen Operativni plan rada za 2002. godinu (objavljujemo ga u prilogu "Informatora"), izvršena zaduženja članova Odbora za razne aktivnosti i razmatrana druga pitanja iz domena rada Sekcije.

Zaduženja članova Odbora su sljedeća:

1. Vladimir Bláha, predsjednik i Andulajević Mařenka, sekretar se zadužuju za cjelokupnu organizaciju rada Sekcije prema usvojenom Programu i Planu rada i zastupanju Sekcije,
2. Mann Stanislav, podpredsjednik i Šlechta Mišo, član zadužuju se za obezbjeđenje sredstava za rad Sekcije,
3. Vaško Željko se zadužuje za kontakte sa Česima koji dolaze u Banjaluku, ambasadama ČR u Sarajevu i Zagrebu, te sa nacionalnim manjinama,
4. Procházka Zlatko je zadužen za kontakte sa sekcijama "Česke besede" RS, te češkim udruženjima u Daruvaru, Slavonskom Brodu i Sarajevu,
5. Latinović Jadranka i Rašeta Danica zadužuju se za redovna druženja članova Sekcije,
6. Procházka Biljana se zadužuje za rad sa mladim članovima Sekcije,
7. Tadić Borislav se zadužuje za informisanje preko radio "UNA" i Interneta,
8. Jaroš Rudi se zadužuje za muzički dio na druženjima,
9. Dr. Jaroslava Kohouta smo htjeli zadužiti za humanitarna pitanja, ali budući da nije došao na sjednicu to nismo predvidjeli, bez njegovog pristanka, isto kao i za Anđelku Pantić, koja takođe nije došla na sjednicu.

Od članova Sekcije koji nisu u Odboru zaduženja su:

- Rašeta Branka – kompjuterska obrada tekstova za "Informator",
- Rašeta Ivana – priprema diskete za Internet,
- Elvir Padalović – kursevi češkog jezika i prevodilačke aktivnosti,

Pored navedenih zaduženja Procházka Biljana će iz reda mladih odabrati jedan broj članova, koji se dobrovoljno jave da vode brigu o najstarijim članovima Sekcije.

Nakon sjednice u 18.00 časova nastavljeno je druženje uz razgovor i gledanje filma o Krkonošama iz serije "Tamo su nam korijeni".

I ovo druženje nije bilo naročito posjećeno. Evo ko je sve bio na druženju :

1. Bláha Vladimír	9. Tadić Borislav	17. Ćurguz Đurđica
2. Mann Stanislav	10. Jaroš Rudi	18. Bagarić Mira
3. Vaško Željko	11. Andulajević Mařenka	19. Jovanović Mirjana
4. Šlechta Mišo	12. Blahá Rudolf	20. Knežević Ana
5. Rašeta Danica	13. Blahá Ludmila	21. Rašeta Branka
6. Procházka Biljana	14. Procházka Venó	22. Jurić Lepa
7. Procházka Zlatko	15. Procházka Kristinka	
8. Latinović Jadranka	16. Padalović Elvir	

U POSJETI MAĆINU BRDU

U subotu 9. februara Sekcija "Česke besede" Maćino brdo organizovala je maškare, koje se u tom selu tradicionalno organizuju već stotinu godina, sa malim prekidom proteklih godina.

Tom tradicionalnom češkom običaju prisustvovao je veliki broj potomaka Čeha iz Banjaluke, Prijedora, Nove Vesi, Slavenskog Broda, Osijeka i naravno, domaćina. Bilo je više stotina učesnika, bilo kao maškare ili gledaoci. Nakon obilaska čeških kuća u ovom selu svi su se okupili u Domu gdje je nastavljeno veselje – kroz pjesmu i smijeh. To je mnogo starije članove podsjetilo na mladost, jer su se igrale i plesale polke, valceri.

Skup je iskorišten i da se održi sastanak Predsjedništva "Česke besede" na kojem je utvrđen termin održavanja izborne skupštine, zaduženja u vezi skupštine i predloženi kandidati za čelne funkcije Predsjedništva. Na poziv našoj Ambasadi u Sarajevo javili su "da nemaju vremena " doći.

Iz naše Sekcije u Maćino brdo je išlo 15 članova.

1. Vaško Željko	9. Procházka Dragana
2. Vaško Mileva	10. Bláha Vladimír
3. Vaško Boris	11. Tadić Borislav
4. Vaško Stefan	12. Andulajević Mařenka
5. Procházka Zlatko	13. Bagarić Mira
6. Procházka Venó	14. Rašeta Branka
7. Procházka Kristina	15. Savić Ljilja
8. Procházka Vlado	

Za Jaroš Rudija, Jurić Lepu i Bláha Ludmilu, koji su se prijavili, nismo mogli obezbjediti prevoz.

AMBASADOR ČEŠKE REPUBLIKE U BANJALUCI

10. januara Banjaluku je posjetio ambasador ČR iz Zagreba Jiří Kuděla (pokriva RHrvatsku i BiH) i novi prvi sekretar Češke ambasade u Sarajevu Alois Buhta.

Oni su razgovarali sa predsjednikom RS Mirkom Šarovićem i premijerom Vlade RS Mladenom Ivanićem.

O toj posjeti smo saznali iz vijesti televizijskih stanica, a o čemu je vođen razgovor nije objavljeno. Nažalost, nisu imali vremena da saznaju nešto i o nama i našim problemima. A bili su svega stotinjak metara udaljeni od kancelarije "Česke besede" RS.

DOBRUŠKA

Prošle godine je rezervni kandidat za odlazak u Dobrušku u Češkoj Republici bio Borislav Tadić. Tamo se uči češki jezik i do sada je iz našeg udruženja išlo četvoro članova (Banjaluka, Nova Ves i Maćino brdo).

Ove godine ćemo prijaviti Borislava Tadića koji ubuduće treba da uređuje radio emisije na češkom jeziku na radio"UNU". Za banjalučku sekciju "Česke besede" već uređuje internet stranice. Kao drugog kandidata prijavićemo Rašeta Ivanu koja kompjuterski obrađuje tekstove za "Informator" i dalje za Internet.

UČIMO ČEŠKI JEZIK

Kako u poslednje vrijeme svi pomalo zaboravljaju nacionalne manjine a rasprave oko jezika postaju sve žešće i naoko besmislene. "Česka beseda" je pokušala da riješi ovaj problem na svoj način, ležerno zaobilazeći sve debate i brinući se za očuvanje svog jezika i svoje kulture.

Poslije višemjesečnog napora da okupimo naše najmlađe članove, već nakon drugog održanog časa možemo sa ponosom izjaviti da smo uspjeli. Ema, Aleksandra, Ana, Jovana, Stefan, Pavle (ili Pavel), Jelena, Stefan drugi, Boris i Maja (koja nije član, već moja nećakinja priznajem) su pokazali svojim učešćem i na kraju krajeva i svojim interesom našim starim članovima, kako se uči i kako se voli sopstveni jezik. Pomalo subjektivno bih probao opisati, ali ni riječi ne mogu dočarati tu energiju, koja je isijavala u razredu punom klinaca i klinceza, koji su došli svojom voljom (nadam se) i kojima se ovaj naš rad nije učinio uzaludnim. Naime cijeli projekat je ispočetka zamišljen kao neka vrsta igre, kroz koju ćemo pokušati našim najmlađim pokazati sve čari našeg maternjeg jezika. Moram priznati da sam više nego iznenađen njihovom zainteresovanošću za ovaj naš kurs i ako ovako nastave, budućnost "Česke besede" je u dobrim rukama.

P.S. Molim sve deke i bake da nam se pridruže. Današnja vremena su prepuna, kako rekoh, naoko besmislenih debata oko jezika. Da, naoko, jer svaki narod pa bio on konstitutivan ili ne ima pravo da makar osnovne stvari nauči na svom jeziku. Jer ako mogu djeca možete i vi, mili odrasli.

Kurs českog jezika pohađaju:

1.	Šlechta Stefan	1995.
2.	Šlechta Jovana	1993.
3.	Šlechta Jelena	1995.
4.	Šlechta Pavle	1996.
5.	Vaško Boris	1991.
6.	Vaško Stefan	1995.
7.	Markulin Ema	1998.
8.	Petrović Ana	1996.
9.	Todorinović Aleksandra	1996.
10.	Katana Maja	1994.

Padalović Elvir

SASTANAK KOORDINACIONOG ODBORA NACIONALNIH MANJINA

U prostorijama Saveza Slovenaca 16. februara održana je 12. sjednica Koordinacionog odbora nacionalnih manjina i usvojeni su sljedeći zaključci:

- ubuduće će sjednice biti održavane mjesečno, s obzirom na usvajanje amandmana na Ustav RS i izbore,
- umjesto dosadašnjeg načina rada da svaki naredni sastanak bude u drugoj nacionalnoj manjini i da je predsjedavajući iz nacionalne manjine domaćina, ubuduće će se na tri mjeseca birati predsjedavajući Koordinacionog odbora nacionalnih manjina. Predsjedavajući je obavezan da zakazuje mjesečne sastanke, predlaže dnevni red, obezbjeđuje uslove za sjednice, šalje pozive i materijale unaprijed, vodi zapisnike i dostavlja nacionalnim

manjinama. Za predsjedavajućeg u februaru, martu i aprilu izabran je predsjednik Saveza Slovenaca Franc Šošnja,

- Prihvaćen je prijedlog člana Ustavne komisije iz reda nacionalnih manjina Vladimira Bláhe o predloženom amandmanu člana 1. Ustava RS a koji narednim članovima Ustava omogućava učešće i predstavnika nacionalnih manjina u organima vlasti,
- Budući da razne organizacije koje organizuju sastanke na kojima se raspravlja o nacionalnim manjinama najčešće ne znaju koje su nacionalne manjine na ovom terenu pa sami pozivaju one koje znaju, odlučeno je da se obavezno sve naše organizacije obavijeste o tome,
- Da Franc Šošnja ugovori sastanak u Skupštini grada Banjaluka sa načelnikom za društvene djelatnosti, kojem treba da prisustvuju svi članovi Koordinacionog odbora,
- Da Vladimir Bláha ugovori prijem Koordinacionog odbora kod podpredsjednika Republike Srpske Dragana Čavića,
- Da se utvrdi kako pripadnik nacionalne manjine može na izborima biti biran u organe vlasti, bez pripadnosti nekoj političkoj stranci,
- Da kursu novinarstva kojeg organizuje "Česka beseda" mogu prisustvovati i članovi drugih nacionalnih manjina,
- Da se pripremi nacrt Pravilnika o radu Koordinacionog odbora,
- Da sastanku koji organizuje "ECMI" o Aneksu 8 Dejtonskog sporazuma prisustvuju članovi Koordinacionog odbora,
- Nacionalna manjina koja želi može pripremiti svoj radio program za radio"UNO" i prijave učešća "Českoj besedi",

PRIJEM U SKUPŠTINI GRADA

U Skupštini grada je upriličen prijem delegacije nacionalnih manjina od strane Milana Balabana, samostalnog stručnog saradnika za međunarodnu saradnju i nevladine organizacije.

Predstavnici nacionalnih manjina su upoznali gospodina Balabana sa svojim postojanjem, radom, poteškoćama i perspektivama. Obecao je pomoć u granicama mogućnosti, jer nema vidnije aktivnosti bez stvaranja osnovnih preduslova za rad.

ČESTITAMO IM

Našim dragim članovima koji su slavili rođendan u januaru, februaru, a i onima koji slave u martu, aprilu i maju želimo puno sreće, dobro zdravlje i daleko bolji život nego što ga sada žive. Sretno:

Rođenim u januaru:

1. Jadranki	4.
2. Milevi	5.
3. Aleni	5.
4. Dragutinu	8.
5. Srđanu	10.
6. Perici	11.
7. Andrei	12.
8. Draganu	13.
9. Ladislavu	15.
10. Nevenki	17.
11. Augustinu	17.
12. Željku	18.
13. Jeleni	20.
14. Miroslavu	21.
15. Dušanu	21.
16. Saneli	21.
17. Slavici	25.
18. Ludmili	28.
19. Jasni	28.
20. Ivani	29.

Rođenim u februaru:

1. Borislavu	1.
2. Trivuni	2.
3. Vesni	2.
4. Mari	5.
5. Dari	8.
6. Vladi	8.
7. Jeleni	10.
8. Biljani	14.
9. Aleksandri	16.
10. Františki	19.
11. Aleksandri	20.
12. Marinku	21.
13. Irmu	22.
14. Martini	27.

Rođenim u martu:

1. Erihu	6.
2. Borisu	8.
3. Vesni	10.
4. Vanji	10.
5. Živku	15.
6. Dragutinu	15.
7. Rudiju	16.
8. Evi	17.
9. Emilu	17.
10. Jasni	17.
11. Vladimiru	20.
12. Željku	25.
13. Borisu	26.
14. Olgici	28.
15. Ani	30.

Rođenim u aprilu:

1. Đurđici	3.
2. Ratimiru	9.
3. Elviru	9.
4. Jeleni	10.
5. Dragani	10.
6. Slavojki	13.
7. Vladislavu	16.
8. Ademu	16.
9. Stanku	21.
10. Zoranu	29.
11. Veni	30.

Rođenim u maju:

1. Mirjani	1.	12. Zoranu	12.
2. Libuši	2.	13. Jaroslavu	14.
3. Vesni	2.	14. Nataši	15.
4. Zlatku	2.	15. Vesni	15.
5. Vesni	3.	16. Igoru	17.
6. Davoru	3.	17. Mariji	22.
7. Danici	5.	18. Jadranki	28.
8. Miroslavu	5.	19. Steli	29.
9. Maženki	6.	20. Jarmili	31.
10. Branku	8.	21. Sanji	31.
11. Ivanu	8.	22. Veri	31.

A ŽIVOT TEČE, TEČE, TEČE.....NE DAJMO DA SE ZNAČAJNO IZ
PROŠLOSTI ZABORAVI

Porodica Petrovický

Moj pradjeda František Petrovický se rodio 29.05.1884. u Lužecu nad Cidlinou, okrug Nový Bidžov, istočna Češka. Završio je slastičarski zanat koji je u to vrijeme bio veoma popularan, ali za mnoge i neizvjestan, jer je broj budućih slastičara bio mnogo veći od potrebnog. U nemogućnosti da se zaposle u Češkoj odlazili su trbuhom za kruhom u druge zemlje. To se desilo i mom pradjedi. On se zaputio u naše krajeve. Dolazi u Dubrovnik oko 1909. i zapošljava se u slastičarni Petra Orepiča. Tu upoznaje svoju buduću suprugu. Moja prabaka Anna Pourová se rodila 01.05.1890. u Kolinu. Djetinjstvo je provela u Novim Benatkama i Brandysu nad Labom. Njena porodica je bila malo imućnija, pa je mogla dolaziti ljetovati u Dubrovnik. Da prabaka nije bila veliki sladokusac ne bi ni kročila u slastičarnu i ne bi upoznala pradjedu. Vjenčali su se 1913. u Dubrovniku. Put ih dalje vodi u Bosnu, tačnije u Banjaluku, gdje se trajno nastanjuju. Stanovali su u ulici Bana Milosavljevića, gdje su takođe imali i slastičarnu.

Kateřina Novotný-Petrovický (moja čukunbaka), Ludmila-Liduška, Anna Pourová-Petrovický, Anna-Ankica i František Petrovický (fotografija je iz 1926. godine)

14.03.1914. dobili su blizance. Kćerka je umrla odmah po rođenju, a sin Jaroslav nakon 6 mjeseci. 18.07.1916. rodila se moja baka Anna-Ankica. Njena sestra Ludmila-Liduška se rodila 01.10.1922. Iznenada su izgubile majku i to u trenutku kad im je najviše trebala. Velika strast prema slatkim zadovoljstvima koja je možda radom u slastičarni postala još veća, koštala je prabaku života. Umrla je 06.09.1927. u 37. godini života. Porodična idila

je trajala kratko. Pradjeda se odjednom našao u gotovo bezizlaznoj situaciji. Ostao je sam sa dvoje male djece u zemlji u kojoj je još uvijek bio stranac. Nije mu bilo lako u isto vrijeme brinuti se o djeci i voditi radnju. Morao se ponovo oženiti, a svoju novu suprugu je potražio u Češkoj. Nažalost i dalje ga je pratila loša sreća. Jedino što mu je išlo u prilog je to što je imao slastičarnu. Sve ostalo je bilo protiv njega. Sa reputacijom udovca sa dvoje male djece i sa mjestom boravka u "bosanskom vilajetu" nije imao puno izgleda za dobar ishod, a i vremena je bilo malo. U Bosnu se vraća sam, ali prije polaska daje oglas u novine, jer u nemogućnosti dužeg boravka u Češkoj bračni oglas je bio jedino rješenje. Na kraju se njegovo putešestvije ipak isplatilo. Moja druga prabaka Marija Lukešová i pradjeda su se vjenčali 06.06.1928. u crkvi u Rostoku, okrug Prag. Rodila se 31.05.1892. u Beču, a djetinjstvo je provela u Opočnom (pored Dobruške), istočna Češka, gdje je njena porodica godinama držala pogrebnu radnju. Dolaskom u Banjaluku bila je prijatno iznenađena kada je iznad ulaznih vrata ugledala natpis: "Pěkně vítame naši novou maminku", koji su napisale baka i teta Liduška. Malo pomalo u njihove živote se ponovo vratio taj lijepi osjećaj porodične sigurnosti. Slastičarna je radila punom parom, a kako i nebi kada je čitava porodica bila angažovana u njoj. Njihova slastičarna je godinama snabdijevala personal Banských dvora svojim slatkim proizvodima. Pradjeda je bio takođe zadužen i za prijeme, balove i sve druge vidove okupljanja u Banském dvoru.

Marija Lukešová-Petrovická i František Petrovický

František Petrovický drugi zdesna, a do njega njegova kćerka Anna slastičarna ispred stare željezničke stanice

moja baka Anna-Ankica sjedi u fijakeru prva zdesna zgrada ispred stare željezničke stanice

Anna-Ankica Petrovický

1935. otvorena je i druga slastičarna, a nalazila se na glavnoj ulici ispred stare željezničke stanice, sada Galerije na prostoru koji danas koriste taksisti. Kasnije se tu nalazila slastičarna Šar planina. Činilo se da je sve u redu, ali velika nostalgija koju je prabaka osjećala za Češkom je bila svakim danom sve veća. Sa druge strane pradjeda nije imao snage za novi početak u Češkoj, iz koje je i otišao u potragu za poslom. Njihovo neslaganje po tom pitanju ipak je riješeno jednim kompromisom. To je bio Daruvar. Kupljena je kuća s malo zemlje u kojoj su njih dvoje trebali provesti stare dane. Ono što je neobično za moju prabaku je to što je uvijek govorila samo na svom maternjem jeziku. Taj njen jezički protest je naučio moju mamu, tetku i ujaka da "mluve česky". Došla je i 1941., a sa njom i zlo koje je potpuno uništilo njihove živote. Nakon rata je proglašen ratnim dobitnikom tako da mu je sva imovina konfiskovana. Iako je vodio čisto porodični obrt, gdje je jedina radna snaga bila

njegova porodica, on je prije svega bio privatnik, a u novom sistemu to nije bilo poželjno. 1946. nakon 37. godina rada u vlasništvu nije imao ništa. U takvim okolnostima njegova mlađa kćerka Liduška se odlučuje za odlazak u Češku. 1947. se seli u Prag gdje živi do kraja života. Umrula je 22.09.1995. Pradjedi je 1950. ipak vraćen dio imovine, slastičarski inventar iz slastičarne u ulici Bana Milosavljevića. Od 1947. do 1950. slastičarna se zvala "Zdravljak" i bila je u državnom vlasništvu. Za to vrijeme pradjeda je radio u hotelu "Bosni", a 1951. je ponovo otvorio slastičarnu i vodio je sve do 1958. Već je prešao sedamdesetu i više nije bio u stanju da se brine o njoj. Svoj jedini imetak, slastičarski inventar prodao je iste godine Alijević Mevaiju koji je slastičarnu nazvao "Minjon". Donedavno se tu nalazio kafić "Bonus". Budući da je svoj radni vijek proveo uglavnom radeći kao obrtnik nije imao dovoljan broj godina da bi ostvario penziju. Dodijeljena mu je socijalna pomoć koja nije bila dovoljna ni za najnužnije potrebe. On koji je sladio život drugima umro je ispunjen velikom gorčinom 06.11.1963. Nakon njegove smrti o prabaki se brinula moja baka Ankica, a to je nastavila moja mama Danica kada se zaposlila. Prabaka je umrla 17.03.1980. Kada bih prolazila ulicom Bana Milosavljevića pogled bi mi uvijek skrenuo prema mjestu gdje je nekad bila naša slastičarna. Nažalost te zgrade više nema. Teško mi je bilo gledati njene ruševine. Ružan osjećaj sam potiskivala zamišljajući slastičarnu, pradjedu kako pravi ušecerene zečiče, ušecerene bočice ispunjene sokom, punč tortu, goste koji su redovno dolazili na kifle sa orasima, krempite, toplu čokoladu i naravno sladoled. Sada samo slike i zapisi mogu da svjedoče o njima i da ih sačuvaju od zaborava.

INFORMATOR VAS INFORMIŠE

NE ZABORAVITE:

Dežurstvo u banjalučkoj sekciji "Česke besede"(kancelarija RTV "VIKOM") – ulica Srpska br. 2/II je svakodnevno, uključujući subote, nedjelje i praznike, neparnim danom od 8.00 –14.00 časova, a u parne dane od 14.00 – 20.00 časova.

Kontakt telefoni su: 051/217-483, u "Vikomu" 051/212-095 i tel/fax 051/212-295

Za hitne pozive: 065/913-633

U navedeno vrijeme možete:

- Podići za čitanje knjigu ili časopis na češkom jeziku,
- Podići video kasetu sa češkim filmovima,
- Podići audio kasetu sa češkom muzikom,
- Podići CD sa češkom muzikom,
- Platiti članarinu za 2002. godinu koja iznosi:
 - Za zaposlene 1 KM mjesečno (12 KM godišnje)
 - Za penzionere, poljoprivrednike 0,50 KM mjesečno (6 KM godišnje)
 - Za domaćice, studente, učenike (2 KM godišnje)
 - Za djecu do polaska u školu (1 KM godišnje)

Druženje članova koji žele da se druže, je svakog prvog ponedjeljka u mjesecu u prostorijama Udruženja žena "Duga" od 18.00 časova.

Tokom ljetnih mjeseci će biti organizovani izleti.

- Šta vam mogu pomoći naši članovi:

- ako imate alergiju ili neku kožnu bolest pomoć će vam besplatno pružiti primarijus dr. Jaroslav Kochout;
- ako želite nabaviti kućanske aparate, escajg, kristal, porculan ili drugu češku robu ne morate ići u Češku. Sve to imate na raspolaganju u Robnoj kući "Unitehna" u Glamočanima. Telefon je 785-127;
- želite li da budete lijepo i moderno opremljeni za vjenčanje ili neku drugu svečanu priliku tu je "Fortuna" u Robnoj kući "Kastel" (ranije "Triglav") ili novom centru u Jevrejskoj ulici kod "Zepter" banke. Telefon je 218-820;
- zatreba li vam prevoz kamionom tu je Procházka Vlado sa svojim voznim parkom. Telefon je 356-208;
- hoćete li da ovjekovječite neku svečanost (vjenčanje, rođendan, godišnjice...) na raspolaganju vam je Željko Petričević. Telefon je 469-154;
- često nam se kvare kućanski aparati. Za to se ne morate brinuti. Nazovite samo Slobodana Rašetu na telefon 469-493;
- zapne li vam oko prevoda sa češkog ili na češki jezik možete nazvati "Česku besedu";
- želite li da vam djeca ili vi naučite malo češkog jezika, prijavite se u "Česku besedu". Nećete potpuno savladati češki jezik, ali ćete naučiti dovoljan broj riječi za konverzaciju, a i češki jezik vam više neće biti stran i osjetićete se kao pravi potomak Čeha.